

„Status“ šturmo televizijos stotį „Tele-3“

Vilnius, liepos 4 d. (LR) — Pramoninės finansinės grupės „Status“, turinčios televizijos Lietuvos laidos „Tele-3“ akcijų viceprezidentas V. Bieliauskas pareiškė žurnalistams, kad bus šturmu užimta „Tele-3“ stotis. Ši privati Lietuvos televizijos stotis, kurios savininkė yra Liucija Baškauskaitė, prieš metus susidūrė su finansiniais sunkumais ir dalį „Tele-3“ akcijų pardavė pramoninei finansinei grupei „Status“, tačiau kuri laiką neigė šį sandorį. Pasak „Status“ viceprezidento V. Bieliausko, šiuo metu „Tele-3“ 32 proc. akcijų priklauso L. Baškauskaitė, 32 proc. — „Status“, 35 — Amerikos fondams, kurie su „Status“ yra sukūrę bendrą įmonę. Anot „Komersant Daily“ (liepos 1 d.), „Status“ valdo apie 20 proc. Lietuvos nekilnojamo turto.

Konfliktas tarp „Tele-3“ savininkų įvyko, kai L. Baškauskaitė, pasak V. Bieliausko, „pervėdė į JAV be bendrovės valdybos sutikimo 200,000 litų asmeniniais tikslais“. Todėl valdyba sustabdė jos, kaip administracijos vadovės, įgaliojimus. L. Baškauskaitė yra padavusi skundus JAV ir Didžiosios Britanijos ambasadoriams, kad jos gyvybei gresia pavojus.

Liepos 1-osios naktį atvykusi į „Tele-3“ studiją, Liucija Baškauskaitė liepė pasišalinti ten esantiems apsaugos darbuotojams, pateikdama raštą, kad jie yra atleidžiami iš darbo ir, kad nuo šiol „Tele-3“ saugos policininkai iš apsaugos policijos rinktinės „Skydas“ (iki to laiko „Status“ pasikeisdami būdavo keturi žmonės, nes samdyti policininkus buvo labai brangu). L. Baškauskaitė pranešė, kad ši akcija įvykdyta su vidaus reikalų ministro R. Vaitiekūno žinia. „Status“ juristui, nuvykusiam į policijos komisariatą, nepavyko gauti atsakymo, kieno nurodymu „Tele-3“ patalpas saugo „Skydas“. „Status“ viceprezidentas V. Bieliauskas nusprendė, kad buvo gautas labai aukšto pareigūno įsakymas. „Tokiu atveju, policijos savivalei aš galiu priešpatastyti save ir savo komandą“, pasakė jis.

„Tele-3“ buvo šturmuojamas taikiai, vietas prie pulių per kelias minutes užėmė „Status“ vaikai. V. Bieliauskas paragino sunerimusius stoties darbuotojus grįžti prie darbo. Prie „šturmą“ pasirodžiusi Liucija Baškauskaitė „Lietuvos ryto“ korespondentei pasakė, jog ji niekur nesislėpė, visą laiką dirbanti, tačiau apie įvykius kalbėti atsisakė.

Kaip pranešė BNS, uždrosios akcinės bendrovės „Tele-3“ valdyba liepos 3 d. posėdyje nutarė sustabdyti L. Baškauskaitės kaip valdybos pirmininkės įgaliojimus. „Status“ vadovai kreipėsi į ekonominę policiją, prašydami iškelti L. Baškauskaitę baudžiamąją bylą.

Tuo tarpu L. Baškauskaitė BNS korespondentui sakė, kad jai inkriminuojamas pinigų išieškojimas yra visiškai nepagrįstas kaltinimas.

Liucija Baškauskaitė papasakojo, kad ji, kaip „Tele-3“ direktorė, neseniai buvo paimusi 150,000 dol. kreditą siųstuvų

nuomai. Kreditas buvo paimtas iš bendrovės „Development Finance Corporation“, įregistruotos britų Virginijos salose. Kredito paėmimui tarpininkavo Niujorke veikianti firma „New Century Holdings Advisers“, kuri jau keleri metai yra pagrindinis „Status“ partneris Lietuvoje investuojant pinigų.

Paskolos suteikimo sutartį, pasak L. Baškauskaitės, rengė „Status“ juristai kartu su „NCH Advisers“ ekspertais. Visiškai šią sutartį įgyvendinus, „Tele-3“ netektų apie trečdalią akcijų. Pasak L. Baškauskaitės, jos advokatai JAV patarė šios sutarties neįvykdyti iki galo ir grąžinti pirmąją iš trijų kredito dalių (50,000 dol.). Būtent tai L. Baškauskaitė ir padarė, o sužlugus „NCH Advisers“ ir „Status“ planams, ji buvusi nepagrįstai apkaltinta išieškojimu.

V. Bieliauskas sakė, kad L. Baškauskaitė siūloma surinkti išieškotą sumą ir atiduoti ją per visuotinį „Tele-3“ akcininkų susirinkimą, kuris numatytas liepos 17 dieną.

L. Baškauskaitė savo ruožtu sakė, kad jos advokatai Lietuvoje ruošia teisminį pareiškimą prieš „Status“. Ji pabrėžė dirbanti su daug rimtesniais partneriais iš Vakarų, norinčiais investuoti į „Tele-3“.

Rusijos kariuomenė pasiliks Čečėnijoje

Vilnius, liepos 5 d. (LR) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin liepos 4 d. išleido įsakymą Čečėnijos Respublikoje nuolat dislokuoti Rusijos ginkluotąsias pajėgas. B. Jelcin Kremliuje pasirašė atitinkamą dekretą.

Dekretu siekiama išsaugoti Rusijos Federacijos teritorinę vienybę. Rusijos kariuomenė turės užtikrinti politinį bei karinį stabilumą Kaukazo regione. Čečėnų vadas Džochar Dudajev sutinka su Rusijos siūlymu „nulinio varianto“, su sąlyga, kad Čečėnijai bus suteiktas visiškai suvereni teta. Apie pasiryžimą atsistatydinti pareiškė Maskvos re-

Lietuvos televizijos laidos „Tele-3“ įkūrėja Liucija Baškauskaitė su savo laidos „Idomūs žmonės“ herojumi — Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku.

Bus tiesiamas europinio standarto geležinkelis

Vilnius, liepos 7 d. (AGEP) — Jau šiais metais Lietuvoje bus pradėtos projektuoti, o kitamet — tiesti europinio standarto geležinkelis nuo Šeštokų iki Kauno. Statybą, kuri vertinama 100 mil. dolerių, planuojama baigti iki 2000 metų.

Birželio 30 d. Lietuvos ministrų kabinetas patvirtino šio geležinkelio projektavimo pagrindines nuostatas. Kaip

rašoma dokumente, geležinkelio ruožas nuo Lenkijos sienos iki Šeštokų bus suremontuotas; nuo Šeštokų iki Krosnos stoties (apie 9 km) šalia esamo geležinkelio bus įrengtas lygiagretus europinio standarto geležinkelis; o nuo Krosnos iki Kauno — nutiesta nauja geležinkelio trasa, aplenkiant Žuvinto ir Prienų valstybinių parkų teritorijas. Jos ilgis bus maždaug 55 kilometrai.

Visas naujojo geležinkelio nuo Šeštokų iki Kauno Karmėlavos aerodromo ilgis bus apie 100 km. Europinį geležinkelį planuojama tiesti iki Karmėlavos, kur greičiausiai bus įkurta laisvoji ekonominė zona bei pastatytas geležinkelio krovinių terminalas.

Europinio standarto geležinkelio direktorius Kazimieras Vaičius sakė, jog trasa nuo Šeštokų iki Kauno bus pirmasis būsimos europinio geležinkelio Talinas-Varsuva tiesimo etapas. Ji tiesiama Europos trans-

Parlamentary protestas prieš veiksmus Čečėnijoje

Vilnius, liepos 6 d. (AGEP) — Trisdešimt Lietuvos Seimo narių pareiškė protestą prieš Rusijos karo veiksmų ir prievartos atnaujinimą Čečėnijoje bei tolesnį čečėnų tautos naikinimą.

Lietuvos Seimo narys, Baltijos šalių parlamentų Čečėnijos remimo grupių koordinacinės tarybos pirmininkas Algirdas Endriukaitis pranešė apie gautą informaciją, jog Rusijos pajėgos „visu frontu nutraukė paliaubas ir pradėjo puolimą“.

Seimo narių pareiškime kaip „žiaurumo ir prievartos politikos tarsi“ įvertinti veiksmai prieš čečėnus Rostovo ir Stavropolio kraštuose, žmonių suėmimai Grozne ir kitose Čečėnijos vietose.

Seimo nariai pažymėjo, kad Rusija neleidžia į Čečėniją stebėtojų iš Tarptautinės parlamentarių grupės Čečėnijos problemoms spręsti bei Jungtinių Tautų organizacijos Neatstovaujamųjų tautų organizacijos. „Tai kelia abejonių dėl Rusijos veiksmų Čečėnijoje atvirumo ir geranoriškumo bei noro problema spręsti taikiai ir politiškai“, konstatavo Lietuvos parlamentariai.

Pasirašytas susitarimas dėl nelegalių imigrantų

Vašingtonas, liepos 7 d. (JBANC) — Vilniuje birželio 30 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrai pirmininkai pasirašė susitarimą dėl nelegalių imigrantų, pagal kurį kiekviena iš trijų Baltijos šalių atsiims nelegaliai į kurią nors minėtą šalį atvykusį imigrantą.

Nelegalūs imigrantai iš Rusijos, keliaujantys per Baltijos respublikas į Šiaurės šalis — Norvegiją ir Švediją, tampa vis didėjančia problema. Liepos 1 d. įvykusiame Švedijos, Norvegijos, Islandijos, Danijos ir Suomijos bei Baltijos šalių premjerų susitikime buvo nutarta pagerinti sienų su Rusija kontrolę.

porto ministrų konferencijose Nordvike ir Kretoje. Speciali valstybinė komisija, vadovaujama Vilniaus technikos universiteto profesorius Kazimieras Sakalauskas, atliko reikalingas studijas bei paruošė nuostatas, kurioms pritarė vyriausybė.

K. Vaičius sakė, jog finansuoti geležinkelio tiesimą siūlė Vokietijos bendrovių susivienijimas, kurį sudaro viena didžiausių pasaulyje plieno gamintojų „Krupp GHT“, akmenis anglies gamybos įmonė „Ruhmkohle AG“, krovinių terminalus eksploatuojanti įmonė „Klos GmbH“ ir kitos.

Susivienijimas, be to, siūlo pastatyti ir didelį geležinkelio krovinių terminalą Kaune, kuris vertinamas iki 200 mil. dolerių. Ketinimų protokolą su Vokietijos partneriais buvo pasirašytas kovo pabaigoje, o liepos pradžioje Lietuvos ministrui pirmininkui Adolfui Šleževičiui vokiečiai atsuntė konkrečių darbų ir jų finansavimo programą. Ji bus aptarta Lietuvos vyriausybės ir Vokietijos susivienijimo atstovų derybose, įvyksiančiose liepos 17-21 d. Vilniuje.

Aplink pasaulį

• Rusijos „Ostankino“ televizijos žurnalistas Aleksandr Malikov, dirbęs Londone, apkaltintas šnipinėjimu ir priverstas išvykti iš Didžiosios Britanijos. Kaip pranešė D. Britanijos Vidaus reikalų ministerija, A. Malikov valstybės pareigūnų įspėtas jau š.m. sausį dėl galimo deportavimo, nes jo buvimas šalyje prieštaravo Britanijos valstybinio saugumo interesams. Žurnalistas teigė neturėjęs jokių ryšių su Rusijos slaptojomis tarnybomis. Tai paneigė ir Rusijos Užsienio žvalgybos žinyba, tačiau apeliacijos komisija neatmetė sprendimo, ir Aleksandr Malikov išvyko į Rusiją savanoriškai.

• Estijos Centro partija nusiuntė laišką Koalicinės partijos tarybai, reikalaujama atleisti iš pareigų Privatizacijos agentūros generalinį direktorių Vaino Sarnet, atlikti nuodugnią vyriausybinių įstaigų tarnautojų apklausą bei uždrausti Estijos centriniui bankui imti pinigų iš komercinių bankų taupomųjų sąskaitų.

• Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas John Major liepos 4 d. laimėjo didžiausią lošimą savo politinėje karjeroje. Dauguma Konservatorių partijos parlamentarų balsavo už tai, kad J. Major liktų partijos vadovu.

Svarbiausia — dirbti europietišškai šalies viduje

Vilnius, birželio 28 d. (BNS-LR) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas mano, kad dar anksti kalbėti, kaip Lietuva panaudos Europos Sąjungos vadovų Kanuose patvirtintą penkerių metų pagalbą Vidurio Europos bei Baltijos šalims, kuri padės joms priartėti prie ES standartų ir tapti ES naremis. Šios pagalbos dydis yra 6.69 milijonai Europos valiutos vieneto — ECU (8.7 milijonai dolerių).

Paklaustas, kokia dalis šių lėšų gali būti skirta Lietuvai, A. Brazauskas spaudos konferencijoje sakė, kad dalijant ją pagal gyventojų skaičių, Lietuva gautų pretenduoti maždaug 4 proc. šios pagalbos. Bet, anot prezidento, tam reikia rimtai ruoštis ir pirmiausia gerai išstudijuoti vadinamąją „Baltiją knygą“.

„Turime labai rimtai pasiruošti investicijoms. Šios lėšos bus skirtos ne pravalgymui“, sakė prezidentas.

Pasak šalies vadovo, ši parama turėtų būti skiriama transporto magistralėms, europinio standarto geležinkeliams, tiesiti, komunikacijoms, ryšiams, energetikos sistemai.

Prezidentas ypač pabrėžė sienų apsaugos stiprinimo svarbą. Pasak jo, sienų apsaugos klausimai iškilę ir susikimuose Kanuose, ir Vakarų Europos Sąjungos Parlamentinėje Asamblėjoje.

A. Brazauskas sakė tebesąjaukiant labai nepatenkintas pasienio policijos darbu. „Atrodo, rimtų

išvadų nepadaryta, net nepareikšta konkrečių pasiūlymų, ko reikia, kad Lietuvos sienos nebūtų „kiauros““.

Kai dėl Lietuvos perspektyvų tapti pilnateise ES nare, A. Brazauskas kelis kartus pabrėžė, jog labiausiai tai priklauso nuo to, kaip Lietuvoje bus tvarkoma įstatymų bazė, ekonomika, socialiniai reikalai, kaip bus kovojama su nusikalstamumu.

Pasak A. Brazausko, susitikime su Prancūzijos prezidentu J. Chirac buvo pareikštas labai palankus požiūris į Lietuvos perspektyvas. Dar penkeri šešeri metai, ir Lietuva taps ES nare, A. Brazauskui sakė Prancūzijos vadovas.

A. Brazauskas sakė, kad pasirodysiančią pilnateisę narystę jis aptarė su Portugalijos premjeru, kuriam vadovaujant, Portugalija septynerius metus labai intensyviai dirbo prieš tapdama ES nare. Pasak Lietuvos prezidento, Portugalijos ekonominė padėtis buvo panaši į dabartinę Lietuvos būklę, o dabar metinė infliacija Portugalijoje siekia vos 4 proc. ir priartėjo prie didžiųjų pramoninių valstybių.

Šalies vadovas taip pat neatmetė galimybes, kad Lietuvoje reikės įkurti Europos reikalų ministeriją.

Prezidentas akcentavo Lietuvos politikos testinimo po būsimųjų rinkimų būtinybę. Jei po rinkimų šalies ekonomika ir politika „bus sukurama ir kita puse, trypticos vietoje“, sakė Algirdas Brazauskas.

Lietuva - Latvija: Kas naudosis naftos telkiniu Baltijos jūroje?

Vilnius, liepos 6 d. (AGEP) — Lietuvos ir Latvijos vadovai neatmeta galimybės bendrai naudoti ginčytinoje Baltijos teritorijoje esantį naftos telkinį. Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis užtikrina, kad, jei toje teritorijoje bus rasta naftos, eksploatuojant telkinį, dalyvaus ir Lietuva, ir Latvija. Tai jis pasakė liepos 6 d., antrąją savo vizito dieną Lietuvoje.

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pažymėjo, kad kol kas visiškai nežinomi gincytino naftos telkinio kontūrai ir struktūra. Pasak jo, pirmiausia reikia ji išvalgyti ir tuomet spręsti panaudojimo problemą. Tuo atveju, jeigu sienos linija kirstų naftos telkinį, galima būtų susitarti dėl bendros telkinio žvalgybos ir eksploatavimo, sakė A. Brazauskas.

Prezidentas G. Ulmanis sakė, kad Latvijos bendradarbiavimas su JAV bendrove „Amoco Overseas Exploration Company“ („AMOCO“) dėl galimybių išgauti naftą Baltijos jūroje tėra projektas ir „bet kokia sutartis pradės galioti tik po to, kai bus nustatyta sienos jūroje linija“. Prezidentas sakė manąs, kad bendradarbiavimą su „AMOCO“ Latvija gali sustabdyti, kol nebus nustatyta siena.

Kaip žinoma, birželio pabaigoje Lietuvos Užsienio reikalų ministerija įteikė dar vieną notą Latvijai, kurioje protestuojama dėl Latvijos derybų su trečiuoju šalį bendrovėmis dėl galimybių išgauti naftą ginčytinoje Baltijos jūros teritorijoje. Protes-

tas buvo įteiktas po to, kai Latvijos Ekonomikos ministerijos valstybės sekretorius Inesis Feifer paskelbė apie įvykusi eilinį Latvijos, JAV „AMOCO“ ir Švedijos „Oljeprospjering AB“ („OPAB“) derybų dėl galimybių išgauti naftą Baltijos jūroje etapą.

Pasak G. Ulmanio, šio vizito metu prezidentai nutarė, kad abiejų šalių ekspertai turi tirti derybas ir nustatyti, koks valstybių sienos linijos variantas būtų priimtinas ir Lietuvai, ir Latvijai.

Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis užtikrina, kad Latvija yra pasirodysusi ieškoti kompromiso ir rasti abiem šalims priimtina sienos linijos variantą.

KALENDORIUS

Liepos 11 d.: Šv. Benediktas, abatas (480-543 m.), Europos globėjas; Kipras, Olga, Rimtenis, Skaidrė. 1940 m. prasidėjo pirmieji sovietų vykdomi masiniai lietuvių suėmimai Lietuvoje.

Liepos 12 d.: Palaimintasis Jurgis Matulaitis, vyskupas (1871-1927); Bonifacas (Brunonas), Jūra, Vita. 1882 m. gimė visuomenininkas, lietuvių literatūros istorikas Mykolas Biržiška. 1909 m. įkurtas dienraštis „Draugas“. 1920 m. Maskvoje pasirašyta Lietuvos ir Sovietų Rusijos taikos sutartis, pagal kurią ir Vilnius pripažintas Lietuvai.

Rusijos kariuomenės ginkluoti automatai, patruliuoja Maskvos priegose. Tokiu saugumo priemonių buvo imtasi po to, kai čečėnai paėmė ir nelysė įkaitus, Rusijos piliečius, Budionovskę.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

UŽSIENIO LIETUVIAI YRA TIKRAI LAUKIAM

Birželio 7-8 d. Kaune įvyko Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos suorganizuota tarptautinė konferencija. Ta proga kreipėmės į šalies vyriausiąjį ekspertą, nusipelnusį respublikos gydytoją, dr. Algirdą Volčeką, vieną iš konferencijos organizatorių su ketetu klausimais.

— **Kas paskatino šią konferenciją surengti ir koks buvo jos tikslas?**

— Tvirtinama: kai būsimie ekonomikai stiprūs, tada pasirūpinsime invalidais. Bet invalidais daugiausia tampa darbingo amžiaus žmonės, ekonomikai aktyvūs ir dėl to valstybė patiria žymius ekonominius nuostolius. Reikia nutraukti šį užburto ratą, o kaip tai padaryti — aiškios nuomonės nėra. Šios konferencijos tikslas ir buvo pasidalinti mintimis ir patirtimi tiek su Rytu, tiek ir su Vakarų šalimis šia problema.

— **Kokia konferencijos apimtis, dalyvių pranešimų sudėtis, pranešimų temos?**

— Konferencijoje dalyvavo respublikinių ir teritorinių medicininės socialinės ekspertizės komisijų pirmininkai, Kauno medicinos akademijos Reabilitacijos centro darbuotojai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vadovai, Protezinio ortopedinio kombinato, Birštono sanatorijos atstovai, o taip pat svečiai iš JAV Mičigano universiteto Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono vadovybės, Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Rusijos, Lenkijos valstybių.

Konferencija įžanginiu ir sveikinimo žodžiu pradėjo Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministro pavaduotoja V. Blinkėvičiūtė. Invalidų integracijos klausimais kalbėjo PSO Europos regiono atstovas dr. V. Albrechtas. Apie reabilitacijos organizavimo patirtį Baltarusijoje pranešė šios respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos valdybos viršininkas V. Kolbanovas, pagrindinius invalidumo nustatymo principus Latvijoje aiškino rygtiet D. Fromholdė, Estijoje — vyriausiasis respublikos ekspertas E. Rooks, Rusijoje — Maskvos centrinio darbingumo ekspertizės ir invalidų įdarbinimo instituto direktorė D. Lavrova. Apie invalidumo nustatymo metodiką JAV kalbėjo Mičigano valstybės universiteto dr. R. Kriaučiūnas, apie medicininės socialinės ekspertizės ir reabilitacijos integraciją Baltarusijoje — Darbingumo ekspertizės ir invalidų įdarbinimo mokslinio tyrimo instituto direktorius E. Zborovskis, apie medicininės socialinės ekspertizės patirtį ir problemas Lietuvoje — Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skyriaus viršininkas R. Klimavičius; reabilitacinės sistemos efektyvumo įvertinimą — Kauno medicinos akademijos Reabilitacijos klinikos vadovas A. Kriščiūnas, užsitusį laikinąjį nedarbingumą, pirmąjį invalidumą ir mirtinumą Lietuvoje — Respublikinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos pirmininkas G. Žulys.

— **Kaip įvertintumėte konferencijos rezultatus? Kas jau pasiekta ar artimoje ateityje numatoma?**

— Konferencijos rezultatus vertinu teigiamai. Pradėta kurti reabilitacinę tarnybą. Tikimės, kad ateityje ji bus galinga ir apims ne tik medicininę, bet ir profesinę, ir socialinę dalis.

— **Ar patyrėte ir nusivylimą?**

— Taip. Organizaciniai nesklaidumai, rengiant šią konferenciją buvo gana sudėtingi.

— **Jūs turite gražią perspektyvą tiek laiko, tiek ir tarptautine prasme. Kaip vertinat dabartinę invalidumo nustatymo ir invalidų reabilitacijos padėtį, palyginus su, sakysime, 1985 m. — Lietuvoje?**

— Padėtis iš tikrųjų nėra ideali, bet kryptis, kuria einame — perspektyvi ir teisinga.

— **Kokius pranašumus ir skirtumus matote, palyginant dabartinę padėtį su kitais — kaimyniniais ir Vakarų pasaulio kraštais?**

— Lietuvoje, kaip ir kitose pokomunistinėse šalyse, didžiausia neigiamybė — tai silpna ekonomika. Ekspertizės prasme Lietuvoje, mūsų supratimu, esame pranašesni, nes mūsų ekspertizė yra nepriklausoma, todėl objektyvesnė. Blogiau pas kaimynus, kurie priklauso nuo vienos ar kitos ministerijos ir gali būti spaudžiami, priimanč sprendimus. Manome, kad turime pranašumą ir prieš JAV invalidumo nustatymo metodiką; visais atvejais ekspertai įvertina ne tik dokumentus, bet ir ligonį.

Neigiama tai, kad iš invalidumo pensijos praktiškai neįmanoma pragyventi. Be to, daugybė lengvatų, dėl ko stengiamasi tapti invalidu jau ir pensijos sulaukus.

— **Dienraščio „Draugo“ skaitytojams įdomi platesnė Lietuvos medicinos pagalbos padėtis, jos būklė. Daugelis iš jų, su kuriais teko kalbėtis, beveik nostalgikiškai prisimena netolimą, gal prieš šesetą metų, praeitį, kada buvo „ir tvarka ir kryptis“.**

— Taip, dabar yra nesklaidumų, teikiant medicininę pagalbą, bet tai visiškai suprantama, nes pereinama į visiškai kitą ekonominę sistemą. Didžiausias trūkumas — tai nepakankamas medicinos finansavimas. Specialistai pas mus geri. Trūksta aparatūros, vaistų. Esu demokratinių pažiūrų, todėl nevertinu „kietos rankos tvarkos“ idėjų.

— **Ar jūs nuomone, užsienio lietuviai, ypač medikai, galėtų kuo patalokininkauti, kur nors prisidėti? Ar jie yra laukiami ar tik mandagiai toleruojami?**

— Esu visiškai įsitikinęs, kad užsienio lietuviai, ypač medikai, gali daug padėti Lietuvai. Jie tikrai yra laukiami, o ne tik mandagiai toleruojami. Skaitdami paskaitas, praktiškai konsultuodami, operuodami, sudarydami sąlygas pasitobulinti tautiečiams JAV, dalyvaujant pasauliniuose kongresuose, įsigyjant vaistų ir aparatūros ir t.t., užsienio lietuviai ypatingai daug galėtų padėti savo gimtinei.

— **Ar norėtumėte dar ką pasakyti vienintelio užsienio lietuvių dienraščio „Draugo“ skaitytojams?**

— Norėčiau nuodirdžiausiai pasveikinti tautiečius, dienraščio „Draugas“ skaitytojus, palinkėti stiprios sveikatos ir didelės sėkmės!

— **Ačiū už suteiktą informaciją, išreikštas mintis ir brangų laiką.**

Kalbėjosi dr. Romualdas Kriaučiūnas

Kaune, Kryžių kalnelyje, visą gegužės mėnesį vyko gegužinės pamaldos. Kauniečiai vakarais meldėsi prie Švč. M. Marijos statulos.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

130 METŲ KAUNO KUNIGŲ SEMINARIJAI

Gegužės 2 d. Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija iškilmingai paminėjo savo 130 metų jubiliejų. Šv. Mišias šia proga seminarijos Švč. Trejybės bažnyčioje aukėjo Kauno arkivyskupas kardinolas Vincentas Sladkevičius, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, Panevėžio vyskupas Juozapas Preikšas, Kauno vyskupas augšliausias Vladislavas Michelevičius, Lietuvos Vyskupų konferencijos generalinis sekretorius kun. Gintaras Grušas, seminarijos rektorius mons. Pranciškus Tamulevičius, seminarijos dėstytojai kunigai ir daug kitų kunigų. Sveikinimo žodžiu kreipdamasis į susirinkusius, kardinolas V. Sladkevičius šv. Mišių pradžioje meldė Dievą ypatingos Kristaus meilės šviesos tiems, kurie pasiaukoję Kristaus tarnystei, ir kvietė laikyti pašaukimą kunigystėn begaline Viešpaties malone.

Iškilmingą minėjimą seminarijos Didžiojoje salėje pradėjo rektorius mons. P. Tamulevičius, kuris akcentavo didelę Viešpaties globą, įgalinančią seminariją sėkmingai gyvuoti. Vėliau kalbėjęs seminarijos vikarektorius kun. Artūras Jagelavičius sveikino visus seminariją baigusius kunigus, o studijuojantiems klierikams linkėjo „iš Viešpaties altoriaus semtis dvasinio džiaugsmo jautystę, stiprybę tikėjimui ir energijos šventumui“. Vicerek-

torius pranešė, kad šiandien šešiuose seminarijos kursuose studijuoja 170 klierikų. Kun. A. Jagelavičius išsamiai supažindino su Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos istorija. Minėjo metu skambėjo seminarijos klierikų choro giedamos giesmės.

Seminarijos 130-ųjų metinių proga buvo išleistas gausiai iliustruotas leidinys „Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija“, kuriame pateikiama turtinga šios kunigų rengimo istorijos istorija. Numalšinus 1863 m. sukilimą, caro valdžia žemaičių vyskupą M. Valančių, vyskupijos įstaigas ir Varnių kunigų seminariją 1864 m. gruodžio 3 d. perkėlė į Kauną, kur kunigų seminarijai buvo atiduoti buvusieji bernardinų vienuolyno rūmai ir Šv. Jurgio bažnyčia. Auklėtinii skaičius iki 1870 m. buvo ribotas: nuo 1863 m. iki 1870 m. rusų valdžia neleido priimti naujų kandidatų.

1888-1890 m. seminarijoje veikė slapta lietuvių klierikų organizacija — Lietuvių myletojų draugija, kurios iniciatoriumi buvo klierikas Juozas Tumas. 1889 m. ji persitvarkė į Šv. Kazimiero draugiją ir vėliau tapo pusiau vieša organizacija, didelį dėmesį skyrusi lietuviškos religinės literatūros spausdinimui. Greta susikūrė konspiracinė Šv. Tomo draugija, kurios tikslas buvo remti lietuvių katalikišką-

ją spaudą. Galutinai seminarija sulietuvėjo rektoriaujant Jonui Mačiuliui-Maironui, kuris seminarijos vadovu buvo paskirtas 1909 metais. 1911 m. seminarijoje mokėsi jau 139 auklėtiniai.

Pirmojo pasaulinio karo metais seminarijos rūmus užėmė vokiečių kariuomenė ir pavertė juos karo ligonine. Seminarija buvo perkelta į Vašukėnų kaimą Troškūnų valsčiuje. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1918 m. seminarija grįžo į Kauną. Nuo 1922 m., Kaune įsteigus Teologijos-filosofijos fakultetą, kunigų seminarija buvo sujungta su universiteto Teologijos-filosofijos fakultetu, subūrusiu stipriausias katalikų mokslininkų pajėgas. Fakulteto dėstytojų branduolį sudarė dekanas P. Būčys, J. Mačiulis-Maironis, B. Česnyš, A. Grigaitis, K. Saulys ir kiti. Jame taip pat dėstė P. Dovydaitis, M. Reinyš, S. Šalkauskis, P. Kuraitis, L. Bistras, V. Mykolaitis-Putinas. Fakultetas sutelkė ir išugdė visą būrį katalikų mokslininkų: arkivyskupą J. Skvirecką, J. Eretą, A. Vaičiulaitį, A. Alekną, J. Totoraitį, Z. Ivinskį ir daugelį kitų.

Iki 1926 m. seminarija buvo dar vadinama Žemaičių seminarija. Įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją, nuo 1926 m. čia mokėsi Telsių, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų klierikai. 1938 m. liepos 2 d. popiežius Pijus XI raštu Kauno kunigų seminarijoje nustatė naują valdymo tvarką ir pavadino ją tarpdiecezinė, nes joje studijavo kelių vyskupijų klierikai. Nuo 1926 m. iki 1940 m. seminarija turėjo 3,078 auklėtinius, o 1932-1933 mokslo metais joje studijavo 262 klierikai. 1934 m. buvo pastatyti nauji rūmai, o 1935 m. prie seminarijos įsteigta bažnytinio meno muziejus. Seminarija turėjo vertingą apie 90,000 tomų biblioteką.

Sovietų armijai antrą kartą okupavus Lietuvą ir uždarius Telsių ir Vilkaviškio seminarijas, Kauno kunigų seminarija liko vienintelė Lietuvoje. Klierikų skaičius joje iš karto buvo apribotas iki 150, vėliau nuolat mažinamas iki 75, 60, 45 ir net iki 25 klierikų. Turtinga seminarijos biblioteka buvo konfiskuota ir sunaikinta, o Šv. Jurgio ir Švč. Trejybės bažnyčios paverstos sandėliais, sunaikinti jų meniški interjerai.

1952-1957 m. seminarijoje dėstė kardinolas Vincentas Sladkevičius, ilgus metus nuo 1961 m. iki 1989 m. seminarijos rektoriumi buvo teologijos daktaras profesorius kun. Viktoras Butkus. Nuo 1948 m. seminarijoje dirba ir dabartinis jos rektorius teologijos licenciatus docentas mons. Pranciškus Tamulevičius. Nepaisant sunkumų, 1945-1981 m. kunigo šventimuis gavo 428 auklėtinius. Aštuntojo dešimtmečio pradžioje seminarijai buvo grąžintas pokario metais atimtas rektorato pastatas ir Švč. Trejybės bažnyčia, kurią seminarija res-

Šiuo metu yra žymiai sunkiau diagnozuoti ir gydyti, kadangi trūksta vaistų, reikiamos aparatūros, tvarsliaivos ir kt.

Ligoninės kolektyvas yra darnus, palaikantis dvasingumą, šiltus tarpusavio santykius, ištikimas humanistinėms tradicijoms, perimtomis iš Lietuvoje žinomų garbių medikų, daug metų dirbusių ir dabar dar tebedirbančių šioje ligoninėje.

Politinii kalinių (tremt. pasirinkimas ir pasitikėjimas gydytis mūsų „Raudonojo kryžiaus“ ligoninėje teikia darbuotojams moralinį pasitenkinimą, paskatą dirbti dar uoliau.

Ambulatorinė ir stacionarinė medicininė pagalba Lietuvos žmonėms, kovojusiems už jos laisvę ir nepriklausomybę, pradėta teikti nuo š.m. balandžio 7 d. ir yra įteisinta Lietuvos Sveikatos apsaugos ministro Antano Vinkaus įsakymu Nr. 186.

Dr. Gediminas Degutis
Vilniaus universitetinės „Raudonojo kryžiaus“ ligoninės direktorius

LIETUVOS POLITINIAI KALINIAI IR TREMTINIAI GYDYSIS

„Raudonajame kryžiuje“

Vilniaus universitete „Raudonojo kryžiaus“ ligoninė yra valstybinė asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Įsikūrusi prieš 56 metus, ligoninė palaipsniui tapo viena iš Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto mokomųjų ir mokslinio tyrimo bazių.

460 lovų ligoninėje yra: terapijos, reumatologijos, endokrinologijos, gastroenterologijos, chirurgijos, traumatologijos, ortopedijos, urologijos, torakalinės chirurgijos, reanimacijos ir intensyvios terapijos, rekonstrukcinės chirurgijos ir mikrochirurgijos, akušerijos, naujagimių, ginekologijos skyriai. Be klinikinių stacionarių skyrių dirba ir diagnostiniai pagalbiniai skyriai. Yra stomatologinė poliklinika.

Ligoninėje dirba 1,131 darbuotojas. Iš jų — 181 gydytojas. 25 darbuotojai turi mokslų ir pedagoginius laipsnius, iš jų — 4 profesoriai. Per metus ligoninėje gydosi apie 12,000 ligonių, atliekamas apie 6,400 operacijų

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausiasis redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

tauravo savo lėšomis. 1982 m. vasario 17 d. ją pašventino vyskupas L. Povilonis. Iki 1994 m. Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje sėkmingai veikė Romos Katalikiškųjų studijų kongregacijos globojamas savarankiškas Kauno teologijos fakultetas, kuris 1994 m. Katalikiškųjų studijų kongregacijos nurodymu buvo sujungtas su Vytauto Didžiojo universitetu 1990 m. atkurtuoju Teologijos-filosofijos fakultetu ir pavadintas Katalikų teologijos fakultetu Vytauto Didžiojo universitete.

1993 m. rugsėjo 6 d. Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija aplankė popiežius Jonas Paulius II, kurio vizito išvakarėse buvo gražiai suremontuoti pa-

statai ir sutvarkyta aplinka. 1994 m. seminarijoje taip pat lankėsi Katalikiškųjų studijų kongregacijos prefektas kardinolas Pio Laghi ir Kiolo arkivyskupas kardinolas Joachim Meisneris.

(„Katalikų bažnyčia Lietuvoje“, Nr.5)

• **Jungtinųjų Tautų įstaigos** 1951 m. gegužės 18 d. persikėlė iš Lake Success, NY, į New Yorko miestą.

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Oftalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-638-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIŠBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
prieinamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktualiai. **Susitarimui**
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8280

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p. - 7 v.v. antr. 12-30 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 488-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirm. 2 v.p.p. - 7 v.v. antr. 9 v.r. - 12.
ketv. 12 - 4 v.p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Raitoji Lietuvos policija Kaune.

Nuotr. Prano Abelkio

KODĖL NEATSIGAUNA LIETUVOS EKONOMIJA?

ZENONAS PRŪSAS

Praejus penkeriems metams po nepriklausomybės atgavimo, Lietuvos ekonomija dar vis tebėra akligatvyje. Iš tikrųjų ji yra daug blogesniame stovyje, negu 1990 metais. Kodėl taip yra? Kodėl žmonių ekonominė gerovė nekyla? Lietuvos valdžia suranda daug priežasčių. Pavyzdžiui, skundžiamasi, kad užsienis nenori investuoti Lietuvoje. Atrodo, jog tai yra dėl to, kad Lietuvoje mokesčiai yra didesni, negu kitose šalyse. Kitur užsienio investuotojams duoda visokių lengvatų: padeda surasti žemės naujiems fabrikams pastatyti, neima pelno mokesčių pirmaisiais ar ir antraisiais metais po įsikūrimo, sumažina mokesčius, jei nusidėvi kapitalas, ir t.t. Ne Lietuvoje: užsieniečiai čia ne tik neleidžia nusipirkti žemės fabrikui pastatyti, bet dar priverčia iš anksto sumokėti pridėtosios vertės mokestį (PVM) bei reikalauja pelno mokesčių vos fabrikui atsidiarius. Tebėra socialistinė galvosena: beveik visas įmonės pelnas, o ne mažesnioji jo dalis, priklauso valstybei. Atseit, jei įmonė turės pelno — jis bus atimtas mokesčiais, o jei turės nuostolių — tai įmonės kaltė, kad nemoka tvarkytis.

Esant tokioms sąlygoms, kas norės investuoti Lietuvoje? Juk užsienio investuotojai paprastai operuoja ne savaime, bet pasiskolintais iš bankų pinigais, kuriuos reikia ne tik grąžinti, terminui pasibaigus, bet ir sumokėti nemažus nuosimčius. Nere-

alu tikėtis, kad kas nors skolinčius pinigų, juos investuoti i nuostolingą verslą. Ir pralobę lietuviai nenori investuoti i Lietuvos pramonę: kitur yra pelningesnės galimybės. Pačios įmonės negali investuoti, jei pelną pasiima valstybė. O, turint pasenusias, susidėvėjusias mašinas, yra sunku konkuruoti su moderniais kitų kraštų fabrikais, net jei ir darbo jėga yra labai pigi. Be naujų investavimų dažnai yra beveik neįmanoma pakelti produktų kokybę iki Vakarų standartų ir tenka ieškoti rinkų atsilikusiose kraštuose, vien dėl to, kad nėra pinigų pagerinimams. Gaunasi užburta ratas: įmonės ir verslai mažai uždirba pinigų, o valdžia gauna mažai mokesčių, bet mokesčiai yra ir toliau keliai. Lietuvos valdžia, nebegalėdama labiau apkrauti mokesčiais įmones ir verslus, pradėjo kelti gyventojų pajamų mokesčius: pagal dr. K. Antanavičių, nuo 1995 metų pajamų mokesčiai yra padidinti nuo 29% iki 33%. Taip pat bus įvesti kelių ir turgaus licencijų mokesčiai („Draugas“, 1995 m. gegužės 24 d.).

Kodėl mokesčiai Lietuvoje yra tokie dideli ir dar keliai? Priežastis paprasta: reikia bent iš dalies subalansuoti labai išpuštą valstybinį biudžetą. Nuo prieškarinių laikų Lietuvos teritorija ir gyventojų skaičius tik nežymiai padidėjo, o valstybinis biudžetas paaugo daugiau, negu 10 kartų. Atsirado daug daugiau išlaidų. Pavyzdžiui, kai

1939 metais Lietuvai užteko tik aštuonių ministerijų, 1995 metais jų priaugo net iki dvidešimt. Neturiu duomenų, kiek buvo tarnautojų valdžios įstaigose 1939 metais ir kiek valdininkų yra dabar. Bet spėjau, kad dabar jų yra kelis kartus daugiau. Tai yra viena iš dabartinių Lietuvos problemų: labai daug iš valdžios gaunančių algas valdininkų. Jų turėtų ne tik sumažėti, bet likusieji dar turėtų persiorientuoti ir virsti tarnautojais. Juk jie yra mokesčių mokėtojų išlaikytiniai, todėl turėtų žmones ne valdyti, o jiems tarnauti.

Valdininkavimas yra iš sovietinių laikų paveldėtas blogis. Valdininkų daugumas prie sovietų yra buvę visoki viršininkai, pripratę duoti įsakymus ir grubiai elgtis su interesantais. Pripratę prie biurokratizmo ir popierizmo. Jų galvosena: jei ir užtenka turimųjų anketų, kodėl gi neišgalvoti dar dvi ar tris naujas? Tada reikės daugiau darbuotojų valdžios įstaigoje. Viršininkas galės duoti darbus savo giminėms, draugams. O juo daugiau žmonių dirbs įstaigoje, tuo daugiau pats viršininkas gaus atlyginimo. Juk valstybinėje biurokratijoje viršininkams atlyginimai yra ne pagal darbo rezultatus, bet pagal tai, kiek įstaigoje yra darbuotojų.

Jei valdininkai pasidarytų tarnautojais, gal tiek daug jų nereikėtų. Būtų mažiau trukdymų privačiam sektoriui, mažiau reikalaujamo popierizmo, mažiau anketų, kuriomis užpildyti privačios įmonės turi samdyti žmones ir jiems mokėti algas. Taip lieka mažiau pelno ir kartu mažiau sumokama mokesčių valdžiai. Biurokratizmo apvaldymas galėtų būti viena priemonių išėjimui iš ekonominės duobės. Tai padėtų sumažinti išlaidas valdiškame biudžete ir gal leistų sumažinti mokesčius pramonės įmonėms, kurios galėtų įvesti pagerinimus produkcijoje ir gal pritrauktų vietinio bei užsienio kapitalo.

Gaila, kad einama priešinga kryptimi: užuot sumažinus etatus, dabartinė valdžia kuria naujas agentūras, naujas inspekcijas ir kontrolės institucijas, neva geresniam mokesčių surinkimui. Nepagalvojama, jog mokesčiai dažnai nėra mokami tik dėl to, kad nėra iš ko. Juk liaudies išmintis sako: sunki atimti iš ubago lazda, o jei ir atimsi — mažai telaimėsi.

Taigi vienas kelias išėjimui iš šio ekonominio akligatvio yra biurokratijos ir biudžeto apkarpymas. Tai leistų sumažinti mokesčius. Tuomet būtų lengviau ir juos surinkti. Atsigautų senosios ir pradėtų kurtis naujos įmonės. Atsirastų užsienio kapitalas. Gaila, kad dabartinė valdžia eina prieš dar didesnio biurokratizmo ir didesnės centralizacijos, kaip buvo daroma anais laikais, kai LDDP vadinos LKP. Tikėkimės, kad šias, taip reikalingas, reformas galės įvykdyti dešiniosios partijos po 1996 metų Seimo rinkimų.

DVIEJŲ OKUPACIJŲ METU LIETUVA NETEKO 1,222,660 GYVENTOJŲ

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Apie Lietuvos gyventojų nuostolius plačiau paryškina Lietuvos laikraščiai, kurie dabar surenka pilnesnes žinias apie žuvusius. Tik atkūrus 1990 m. kovo 11 Lietuvos nepriklausomybę, Anykščių rajone, nežinia kieno iniciatyva, buvo išleistas piliiečių, nužudytų 1941–1953 m. sąrašas.

Tas sąrašas yra gana vienpusis. Jame visų pirma pateikta fašistinio žydų ir kitų tautybių genocido aukos Anykščių mieste, Viešintų, Taujėnų, Svedasų, Kovarsko ir Troškūnų valsčiuose. Tačiau daugiausia pavardžių žmonių, kurie nužudyti „banditų“, t.y. partizanų — 279 žmonės, o tik 132 pavardės asmenų, kuriuos nužudė komunistai ir jų kolaborantai. Iš viso nužudyta 518 žmonių.

Antanas Šimėnas „Lietuvos aide“ pateikia tikslesnes žinias, sukauptas iš įvairių šaltinių, pagal dr. Adolfo Damušio lentelę, kurią sudarė Zigmas Juškevičius, „Tautos genocido dokumentai: tyrinėjimai, „sąrašai“ Štai jie — lentelė 3:

1941 metų pradžioje repatrijavo i Vokietiją — 60,000; 1944 metų pabaigoje pasitraukė iš Lietuvos i užjūrį — 56,000; 1944 metais vokiečių ir lietuvių pasitraukė iš Klaipėdos krašto — 64,000.

1945 metais repatrijavę i Lenkiją — 140,000. Iš viso 320,000. Lentelė 4 skamba šitaip:

Pirmoji sovietinė okupacija — 1940-6-15 — 1941-6-22; repatriantai i Vokietiją 1940 metų rudenį ir žiemą — 60,000; vadovaujančių asmenų suėmimai 1940 m. liepos 11-14 ir 18-19, — 2,000;

Lietuvos karių areštai ir įkalinimai Norilске ir kituose lageriuose — 6,500;

kalinių likvidavimas 1940–1941 metais — 9,500; pirmasis masinis išstrėmimas 1941-6-14-17 — 34,260; aktyviųjų lietuvių žudymas prieš pat karą — 1,600;

šios ir pradėtų kurtis naujos įmonės. Atsirastų užsienio kapitalas. Gaila, kad dabartinė valdžia eina prieš dar didesnio biurokratizmo ir didesnės centralizacijos, kaip buvo daroma anais laikais, kai LDDP vadinos LKP. Tikėkimės, kad šias, taip reikalingas, reformas galės įvykdyti dešiniosios partijos po 1996 metų Seimo rinkimų.

kovotojai, kritę sukilime 1941-6-22-29 — 2,000;

žydų tautybės dalies ir karių, pasitraukusių i Sovietų Sąjungą — 20,000;

iš viso 124,860.

Nacių okupacija 1941-6-26 — 1944:

sunaikinti boikotavę ūkininkai ir išgubenti i Vokietiją — 45,000;

nacių holokosto aukos, žydai, partiečiai, komjaunuoliai — 165,000;

gyventojai, pasitraukę i Vokietiją ir Vakarus — 120,000;

iš viso 320,000.

Antroji sovietų okupacija nuo 1944 metų rudens:

trys masiniai trėmimai i Sovietų Sąjungos gilumą 1945–1946 ir 1947 m. — 120,000;

paskirai areštuoti ir išgubenti 1944–1948 m. i lagerius — 48,000;

repatrijuojantieji i Lenkiją 1944–1948 m. — 140,000;

masinė ūkininkų deportacija 1948-5-22 — 105,000;

masinė miestiečių deportacija 1949-2-24 — 120,000;

1950 m. kovo-balandžio deportacija — 41,000;

1951, 1952 ir 1953 m. deportacija — 21,000;

1948–1953 metais paskirai areštuoti — 25,000;

nuo komunistų okupantų žuvę partizanai — 36,000.

KGB archyvuose rasta Lietuvos SSR valstybės saugumo ministro Martavičiaus 1952 m. rugsėjo 20 d. pasirašyta suvestinė, kurioje 1944–1952 m. nužudytų partizanų skaičius nurodytas 38,631.

Antrojo pasaulinio karo ir pokario metais — 1940–1959 Lietuva iš viso neteko 1,222,660 gyventojų.

O kaip apskaičiuoti tautos moralinį ir materialinį suluošinimą?

Šie skaičiai rodo, kad tuometinė Lietuva neteko 50 procentų savo gyventojų.

Ši skaičių statistika turėtų būti patikrinta neutralių istorikų ir kitų patikimų sluoksnių duomenimis. Lietuvių tauta pagaliau norėtų sužinoti tikruosius prarastų gyventojų skaičius, kurie būtų įrašyti i Lietuvos istorijos vadovėlius.

• Čekoslovakijos prezidentas Eduard Beneš 1948 m. birželio 7 d. pasitraukė iš pareigų, atsisakydamas pasirašyti komunistų padiktuotą konstituciją.

Paskutiniai šūviai.

Tai buvo 1945 m. rugsėjo mėnesio pradžioje Skapiškio miestelio apylinkėse, 6-7 km pietvakarių kryptimi link Turmiškio. Turmiškis — lapuočių ir spygliuočių miško masyvą su daugeliu krūmų, gal kokius 10 km besitęsiantis Kupiškio link, o skersai turintis apie 4 km pločio. Mūsų skapiškėnų partizanų būrys iš keliolikos vyrų, vengdami tiesioginės konfrontacijos su reguliaria Raudonąja armija ir pagalbiniais jos daliniais, prie kurių mes priskaitydavom „stribus“, priešė nepastebėti, prasmukome iš didžiulio Skapagirio miško masyvo. Mūsų būrio taktika buvo išsaugoti kiek galima daugiau vyrų gyvybių, su priešu be reikalo nesiveliant i kautynes. Kaip pavyzdį nurodysiu atvejį, kai mūsų būrio žvalgų grupė iš trijų partizanų, kurių tarpe ir aš buvau, netikėtai užtikome miško keliuku beslenkančią kelių kareivių grupę, besivedančią dar ir pora šunų. Jie visi buvo apsiautę rusiškais maskuojamos spalvos palapinėmis, kuriose, lyg kokie apsiaustai, plačiai išsikledavo nuo vėjo, jiems žengiant. Palapinės dengė jų antpečius ir todėl negalima buvo pamatyti, kokios jie spalvos. Ant galvų buvo paprastos raudonarmiečių pilotkės su raudona žvaigžde, nublukusios nuo saulės, apdulėjusios. Aiškiai buvo matyti, kad jie buvo nemažai pėsti keliavę, nes jų žingsniai atrodė pavargę. Jie nelabai dairėsi i šalis, o tik stengėsi kuo greičiau pereiti tą mišką. Kuo jie buvo ginkluoti, neišžiūrėjom, nes viską dengė ant jų patių užmestos palapinės, pastebėjom tik pora rusiškų automatų diuok. Apie priešą tučiuojau pranešėm dalinio vadui. Greitai su keliais kovotojais atvyko ir pats vadas. Dabar jau mes turėjom savo žinioje vokišką lengvąjį kulkosvaidį, greitai šaudantį, nes jis buvo išimtas iš vokiško lėktuvo. Turėjome vokišką automatinį šautuvą-dešimtuką, rusišką „dešimtuką“ ir gana taikliai šaudančius vokiškus karabinus. Mes

Danutė Bindokienė

O svarbiausia — doleris

Vakarykšti priešai — rytojaus draugai; šios dienos draugai — rytoj jau aršiausi priešai... Galima sakyti, kad tame paprastame sakinyje telpa visa pasaulio istorija.

Praejusios savaitės pabaigoje JAV prezidentas Bill Clinton išreiškė viltį, kad šią savaitę greičiausiai bus paskelbtas vyriausybės nutarimas atnaujinti visus diplomatinis santykius su Vietnamu. Nors oficialūs dokumentai, suteikiantys Vietnamui JAV pripažinimą, dar nepasirašyti, bet jie baigiami ruošti ir bus pateikti prezidentui pasirašyti artimiausiu laiku.

Baltieji Rūmai įtikinėja gyventojus, kad užmezgimas diplomatinių ryšių su Vietnamu suteiks galimybę pagaliau sėkmingai užbaigti apklausas, patikrinti iki šiol neprieinamus, šaltinius ir sužinoti, koks iš tikrųjų buvo likimas 1,619 amerikiečių karių, dingusių be žinios Vietnamo karo metu. Yra tebetikinti, kad kai kurie gali būti gyvi vietnamiečių kalėjimuose arba įsimašę tarp vietinių gyventojų. Taip pat tikimasi, kad diplomatiniai santykiai pagreitins ir palengvins atgauti žuvusių amerikiečių karių palaikus ir bet kokius, su tuo susijusius, dokumentus, laikomus vietnamiečių archyvuose.

Tačiau yra tikra, kad prezidentas dėl šio žygio susilauks nemažai kritikos iš Vietnamo karo veteranų organizacijų ir JAV konservatyviųjų partijų, nes opozicija gan ryškiai pasireiškė ir pernai metų pradžioje, kai JAV vyriausybė po 30 metų vėl atnaujino prekybos ryšius su Vietnamu.

Nepaisant visų aiškinimų, kodėl kaip tik šiuo metu ruošiamasi atstatyti diplomatinis santykius su Vietnamu, tikroji priežastis, be abejo, yra doleris. Vietnamo rinka amerikiečių produktams masina savo galimybes ir daromas nemažas spaudimas vyriausybei, kad i tą rinką būtų atkelti vartai. I Pietryčių Aziją Amerikos verslininkai iki šiol neturėjo progų sėkmingai įsiliesti, todėl principai nustumiami i antraeilę poziciją ir stengiamasi „užmiršti“, kas buvo.

Antra vertus, prekyba yra vienas veiksmingiausių „ky-

bų“ nepaisant visų aiškinimų, kodėl kaip tik šiuo metu ruošiamasi atstatyti diplomatinis santykius su Vietnamu, tikroji priežastis, be abejo, yra doleris. Vietnamo rinka amerikiečių produktams masina savo galimybes ir daromas nemažas spaudimas vyriausybei, kad i tą rinką būtų atkelti vartai. I Pietryčių Aziją Amerikos verslininkai iki šiol neturėjo progų sėkmingai įsiliesti, todėl principai nustumiami i antraeilę poziciją ir stengiamasi „užmiršti“, kas buvo.

• Ambasadorių konferencija Paryžiuje pripažino Lietuvą de jure 1922 m. liepos 13 d.

• 1940 m. liepos 14 d. prasi-dėjo vadinamojo „Liaudies seim-rinkimai Lietuvoje.

lių“, įspraudžiamų i plyšeli, vos tik jis prasiveria anksčiau buvusių nedraugiškų valstybių santykiuose. Kadangi užimti pirmąjančią vietą Azijoje Amerikai nelabai sekasi, Vietnamo jungimas i savo „prekybinės įtakos sferą“ skamba labai patraukliai, juo labiau, kad pastarųjų savičių trintis su Kinija neteikia vilčių greitai baigtis.

Kinija visuomet laikėsi atokiai nuo Vakarų, bet jos ir JAV santykiai buvo kiek sušile, kai abi valstybės jautėsi stovinčios prieš bendrą priešą — Sovietų Sąjungą. Sovietų grėsmei išnykus, iš dalies pranyko ir svarbiausias veiksnys, jungiantis šias dvi, politiskai, ekonomiskai, kultūriškai skirtingas „didžvalstybes“. Juo labiau, kad šiuo metu Kinijoje pradėjo pūsti (ir dar nežinia kuo baigsis) nauji politiniai vėjai. Atrodo, kad Bejingo vyriausybė stengiasi išmėginti savo naująsias „jėgas“, priešraudama Vašingtono norams. Pavyzdys — Amerikos piliečio „pranykimas“ Kinijoje ir itariamas (bet kol kas nepatvirtintas) sunkiųjų ginklų pardavimas Pakistanui. Net ir iš ekonominio taško, santykiai su Kinija apvilia: pernai JAV importavo kinietišku prekių už 30 bil. dolerių, o i Kiniją eksportavo tik maždaug už 9 milijonus. Jeigu prie nesėkmių Azijoje pridėtume dar ekonominius nesutarimus su Japonija, galima nusprasti JAV vyriausybės pastangas suartėti su Vietnamu ir ignoruoti dar neseniai patirtas skriaudas.

Galbūt, žvelgiant iš labai plačios perspektyvos, bet kuriam karui pasibaigus, nubaudus didžiausius kaltininkus ir atlyginus nuostolius, santykiai net turėtų būti suartėti, o Kinija eksportuotų tik maždaug už 9 milijonus. Jeigu prie nesėkmių Azijoje pridėtume dar ekonominius nesutarimus su Japonija, galima nusprasti JAV vyriausybės pastangas suartėti su Vietnamu ir ignoruoti dar neseniai patirtas skriaudas.

Galbūt, žvelgiant iš labai plačios perspektyvos, bet kuriam karui pasibaigus, nubaudus didžiausius kaltininkus ir atlyginus nuostolius, santykiai net turėtų būti suartėti, o Kinija eksportuotų tik maždaug už 9 milijonus. Jeigu prie nesėkmių Azijoje pridėtume dar ekonominius nesutarimus su Japonija, galima nusprasti JAV vyriausybės pastangas suartėti su Vietnamu ir ignoruoti dar neseniai patirtas skriaudas.

• 1940 m. liepos 14 d. prasi-dėjo vadinamojo „Liaudies seim-rinkimai Lietuvoje.

buvome padėties viešpaciai. Iš kokių 100 metrų atstumo galėjome juos visus be didelio vargo išsklotti, ir su abiem šunimis, kuriuos jie vedėsi už virvėčių. Daugumas vyrų pasisakė už tai, kad reikia i juos atidaryti ugnį ir visus sunaikinti. Lėmė galutinis ir nepakeičiamas vado sprendimas: „Neliesti!“

Tolokai mes juos palydėjome ir i jų pavargusias nugaras nešaudėme. Vienas iš svarbiausių vado argumentų buvo tas, kad ne per toliausiai gyvena du mums prijauciantys ir mus remiantys valstiečiai ūkininkai. Sunaikindami šią priešų grupę, mes tikrai būtume išstą-tę savuosius i mirtiną pavojų. I sunaikintųjų vietą Stalinas visai lengvai galėjo atsiųsti naujus raudonarmiečių dalinius, todėl mes be reikalo nenorėjome erzinti „raudonojo buliaus“.

Toliau noriu papasakoti apie vieną charakteringą mūsų praeičiai įvyki, kurią pats išgyvenau ir kuris po daugelio metų vis dar tebėra ryškus, kaip pavyzdys, kaip priešastis viena iš daugelio mūsų tautos nelaimių — alkoholio vartojimas. Vėlesnėje labiau organizuotoje partizaninėj kovoje — alkoholio vartojimas buvo uždraustas.

Taigi mes traukėme tamsioje rudenio naktį, mažu lauko keliuku, pažįstamu keletui mūsų partizanų. Po keleto įtempto naktinio žygio kelionės vandeniu, nutarėme truputį kur nors užsukti ir atsipūsti. Kažieno iš mūsų gerai pažįstancų šią vietovę, buvo pasiūlyta užsukti i pieninę, pieno perdirbimo ar priėmimo punktą, kurio vedėju buvo vietinis rusas, kolonistas, partizanų turėtomis žiniomis labiau lojalus tarybinei valdžiai, negu Lietuvos partizanams. Buvo pasiūlyta, tegu ir jis nors kartą paremia partizanus, duodamas jiems užkasti, leidamas išgerti nors po puoduką saldžios grietinės iš tarybų valdžiai skirtų resursų. Greitai pasiekėme tą vietovę.

(Bus daugiau)

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAIČEKUSKAS

16

Nustebo mūsų merginos ir truputį šaipėsi, kai joms prisistaciau ir pasisiūliau padėti. Po trumpos „pažinties“ ir praktiško darbotvarkės aptarimo, kibome i šieną. Ji tikrai reikėjo sparčiau suvežti i klojimą, kadangi kiekvienu momentu galėjo užklupti ir lietūs. Jos mynė vežimą, o aš su šakėmis iš kupetų nešiau. Darbas ėjo dvigubai greičiau. Nereikėjo nei pusdienio, kai visas šienas buvo suvežtas. Mano darbą iš tolo su žiūronais stebėjo būrio vyrai. Kadangi buvo šilta, tvanki diena ir prakaui permirko mergaitiška bliuskutė, net sijosas, kraunant paskutinį šieno vežimą pasakiau merginoms, kad jos patios ji išsikrautų, o aš noriu netoli esančiame upelyje nuplauti prakaitą ir nors truputį įlįsti i vandenį. Paėjęs truputį toliau susiradau prie vieno krūmo tokia vieną maldymuisi vietą ir pradėjau nusirenginėti. Ta žemumoje esanti pieva gana gerai buvo matoma ir apžvelgiama iš kluono, kur būrys stovėjo, bet, matyt, mane stebėjo ir dar kas nors iš pašalinių, nes apylinkėje krūmų nestigo.

Kai palikau ant upelio kranto bliuskutę, sijosą ir mauzerį, labai jau daug nenuotoldamas nuo jų, vieną akį užmetęs truputį i šoną, pastebėjau už krūmų kiek toliau nuo manęs šmėksteliant lyg pilkai žalią rusišką uniformą. Aš labai neišsigandau, nes žinojau didesnio pavojaus atvejų visados susilauksiu draugų paramos.

Nežinojau, tik ar čia vienas jų, ar keli artinasi prie manęs. Nespėjau nei gerai apsišprausti. Skubėjau išlipti i krantą ir galvotrūkiškai mėciausi prie drabužių, tarp kurių pūpsėjo mano mauzeris. Dabar jau visai aiškiai pastebėjau, kad prie manęs, prisidengdamas krūmais tikrai slenką rusų kareivis, apnešiotą žalsvai pilka raudonarmietiška uniforma. Aplinkui daugiau kitų kareivių nebuvo, aiškiai mačiau, kad jis tik vienas. Ar jis turėjo ką nors rankose neižiūrėjau. Supratau, kad ji prie manęs traukė mano liemenėlis ir pusnuogis besimaudantis „merginos“ kūnas. Aš jau užsisegiojau sijosą ir taisiausiu šlapią skarutę, kai pastebėjau, kad jis jau čia pat visai, vos už kelių žingsnių. Jis, matyt, jau beveik buvo pasirodęs šuoliui, kad apglėbtų ir prispaustų prie žemės dar šlapią „mergaite“, kai aš žaibo greitumu pašokau ir nukreipiau i jo įkautusias akis mauzerio vamzdį. Mačiau kaip sumišo mano „kavaličius“, veidas tiesiog išbalso ir atbulas pradėjo trauktis nuo manęs. Tada sukamandavau griežtų balsu rusiškai: „Stoj, nedvigaisia“ — stok, nejudėk! Apžiūrėjęs ji geriau iš arti, svarbiausia žiūrėjau ar jis neturi ginklo. Paklaustas pasakė, jog neturi. Matyt, gal buvo kokas nors dezertyras, ar šnipelis, ar šiaip besibastantis toliau nuo karinio dalinio kareiviuokas. Ką gi? Įsakom tonu liepiau kuo greičiau siai iš čia dingti, bėgti ir atgal neatsigręžti, o jei ne — tai mauzerio kulka bematant pasivys. Jisai nurūko kaip kiškis, atgal neįžvalgydamas. Kai sugrižau i klojimą būrio vyrai leipo juokais. Jie manęs klausė: „Kleveli“, ką tu jam pasakei, kad jis taip smarkiai nuo tavęs bėgo? ...

Žinoma, buvo gardaus juoko ir mano merginoms, ir būrio vyrams. Apie tą įvykį ilgai dar prisiminėm visokiom progom. Gaila tik, kad iš tos vietos turėjom greit išsikelti, nes tas kareiviuokas galėjo būti ir šnipas bei žvalgas.

KLAUSTOTĖ AR
APSIKIKIMAS?

„Draugas“ 1995.6.13. VLIKŲ ryšiai su Amerikos valdžia pokario metu. Liko nesuprantama, kodėl Juozas Vitėnas parašė tokį netikslų straipsnį. Cituoju („Tiesa“, 1972.6.25): Pagal partizano V. Pečiulaitis liudijimą, Kukauskas nebuvo net teistas ir gyveno Vilniuje. (Jis mirė 1944 m.)

Turiu paaiškinti:

1. Tauro apygardoje, Birutės rinktinėje partizano V. Pečiulaitis nebuvo. Buvo Povilas Pečiulaitis-Lakštingala. Tai esu aš, lydejęs Juozą Lukšą-Daumantą į susitikimą su Jonu Kukausku.

2. Aš, Povilas Pečiulaitis, tuo laiku dar buvau Mordovijos lageryje ir ne tik spaudai, bet ir iš visokių liudijimų-komentarų nesu niekam davęs apie Juozą Lukšą-Daumantą žuvimą.

Toliau rašoma: „Jis mirė 1944 m.“. Kas mirė? Jonas Kukauskas, Juozas Lukša ar aš Povilas Pečiulaitis, kuris dar šiandien gyvas? Jeigu minėtą datą mirė Jonas Kukauskas, tai turbūt „vėlė“ 1951.4.19 naktį Amerikos žvalgybos buvo išlėktu nuleista į Kazlų Rūdos mišką. Jo „vėlė“ nušovė Julijoną Būteną ir išdavė Juozą Lukšą-Daumantą.

Man 1994 metų pavasarį lankantis Lietuvoje ir dalyvaujantis statant filmą „Baladė-Daumantui“ Jonas Kukauskas dar buvo gyvas, gyveno Vilniuje ir vis aiškinosi, kad ampulė nuodu jo neveikė. Nors anksčiau apie Juozą Lukšą-Daumantą žuvimą bolševikų buvo skleidžiama visokių legendų, aprašymų, kalbų, bet, kad „vėlės“ veiktu, dar to nebuvo.

Povilas Pečiulaitis-Lakštingala
Buves Tauro apyg. Birutės rink. vadas

ČIURLIONIO IŠEJIMAS PASAULIN

Aną dieną skambino Stasys Goštautas, besirūpindamas savo suredaguotos knygos apie Mikalojų Konstantiną Čiurlionį pristatymu pasauliui. Kur gi yra Čiurlionio svarba ir originalumas? Man regis, kad tame, jog nėra nei vieno modernaus muziko, kurio vaizdinis darbas būtų tiek pat svarbus — ir gal net svarbesnis, negu jo nuostabios muzikinės kompozicijos. Vienintelė man žinoma paralelė yra Čiurlionio (1875-1911) amžininkas Ernst Barlach (1870-1938), kuris buvo ir dailininkas, ir rašytojas.

Čiurlionis gyveno impresionizmo ir poimpresionizmo laikais, kada dailėje vyko revoliucija neakademiškai išsilavinusių dailininkų — pvz. Monet, Renoir ir kitų dėka. Tokios revoliucijos dar nebuvo muzikoje. Ji atėjo su atonaline sistema tik po Čiurlionio mir-

ties. Tačiau Čiurlionis asmeniškai išsilaisvino iš nusistovėjusių muzikos formų visai naujoje dailėje. Tiksliausias įžodis apie Čiurlionį priklauso jam pačiam — „Apie muziką ir dailę“, Vilnius, 1960 metai. Tai yra jo, kaip dailininko Van Gogh, laiškas savo broliui. Tai yra jo meninė išpažintis.

Galbūt Čiurlionio parodos turi būti rengiamos filharmonijų salėse, o ne muziejuose. Tai būtų pavėluota naujiene muzikos pasaulyje.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

NESUPRASTA MINTIS

Dėkoju Liudai Germaniėnei už atsiliepimą į mano straipsnį, išspausdintą „Drauge“ š.m. birželio 17 d., tačiau manau, kad mano pagrindinė mintis Tėvo dienos proga buvo nesuprasta. Norėjau atkreipti dėmesį į tai, kad lietuvių šeimose vyras dažnai palieka vaikų auginimo darbą žmonai ir močiutėms. Modernioje miesto kultūroje būtina, kad abu tėvai visiškai įsijungtų į savo vaikų auginimą ir auklėjimo darbą.

Sutinku, kad Lietuvoje moterų gyvenimas sunkus ir vaikai yra didelė našta, tačiau turime atkreipti dėmesį į tai, kad Lietuvoje, ir turbūt išvis, lietuvių mirštamumas yra didesnis negu vaikų gimstamumas. Tai yra lietuvių tautos dabartinė pagrindinė problema, kuri turi būti išspręsta, jei tauta nori išlikti. Todėl tėvų susirūpinimas šeima yra būtinas.

L. Germaniėnė paminėjo, kad Lietuvoje penkių žmonių gyvenamasis plotas yra mažesnis negu jos virtuvė. Sutinku, kad Amerikoje namai yra per dideli ir dažnai atima laiko ir pinigų, kur tuos būtų galima pašvesti visuomeninei veiklai ir labdarai. Jaunesnioji karta dažnai atsisako veiklos ir atideda vaikų gimdymą, nes jų pagrindinis rūpestis tai milžiniškas pastatas priemiestyje ir piktžolių naikinimas savo žolytėje.

Linas Sidrys, M.D.
Chicago, IL

ATĖJO LAIKAS PRABILTI LIUCIJAI BAŠKAUSKAITEI

„Draugo“ dienraštis birželio 24 d. pirmame puslapyje pranešė iš Vilniaus, kad nušalinta TELE-3 televizijos stoties steigėja ir įkūrėja, buvusi losangelietė, Liucija Baškauskaitė, kurią bendrovė „Status“ kaltina pasisavinus 50,000 dolerių.

Prieš kurį laiką atvykusi į Los Angeles, L. Baškauskaitė kalbėjo per lietuvių radiją anglų kalba. Pakviesta padaryti per tą patį radiją pranešimą lietuvių kalba — į tai nieko neatsakė.

Dabar kviečiame L. Baškauskaitę vėl prabilti Amerikos lietuvių visuomenę ir pasakyti savo motyvus, dėl jai metamų kaltinimų. Išeivijos lietuviai nori žinoti abiejų pusių pasakymus.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Clevelando Dievo Motinos parapijoje lietuviškai Pirmąją Komunią priėmė vaikučiai. Iš k. I eil. — M. Chmieliauskaitė, M. Masčinskaitė, N. Hallal, II eil. — E. Gudėnas, V. Belzinskis ir A. Stankus. Su vaikučiais parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

**REGISTRUOKIMĖS
BALSUOTI SEIMO
RINKIMUOSE**

Daugumą Lietuvos dabartinių negerovių rišame su Lietuvoje Šeimą valdančiosios partijos politika. Tad turėtume džiaugtis artėjančiais rinkimais 1996 metais. Bus proga Lietuvai pakeisti Seimo daugumą.

Iš čia žiūrint, mums aiškėja, kad Lietuvoje grumiasi dvi pagrindinės jėgos. Vienoje pusėje užsilikę buvusio okupanto kolaborantai ir kitoje — prie okupanto neprisitaikę, teisinio ir ekonominio teisingumo tebeieškantys. Nėra klausimo, kuri dalis žada šviesesnį rytojų Lietuvai.

Paskutiniaisiais metais, kai kurie mūsų kintakai su Lietuva ir su mūsų ten gyvenančiais giminaičiais mus iš dalies atšaldė. Vis dėlto turėtume dar kartą jėgas sukaupti ir padėti patriotiškensnėjai Lietuvos daliai paimti vairą.

Neseniai buvo Lietuvos ambasadoriaus paskelbta, kad ambasada ir konsulatai priima balsuotojų registraciją. Tad tie, kurie jau yra įsigiję pilietybę, turėtume nedelsdami registruotis. Galui palydyti, kad patarnavimas buvo labai malonias ir greitai atliktas. Tie, kurie galvoja įsigyti pilietybę, bet dar neįsigijo, turėtų kreiptis į konsulatą tuojau, nes ta procedūra užtrunka ilgiau, kol dokumentai „suvaikšto“. Tad negalima delsti užvesti byla.

Raginti registruotis ir padėti individams įsigyti pilietybę būtų uždavinys, ir kurio ištraukimą JAV LB galėtų rimtai pasvarstyti. LB šį uždavinį atlikti gerai sugebėtų ir šiuo momentu jai tai tikėtų. Tiesiogiam darbui galėtų kooptuoti savanorius padėjėjus. JAV LB, pasitarusi su konsulatais, yra pajėgi perduoti informaciją ir paraginimus savo apylinkių nariams.

Užsienyje gyvenančiųjų dalyvavimas būsimuose Seimo rinkimuose iš dalies atsvertų tą žalą, kurią okupantas paliko Lietuvai.

Algis Kazlauskas
Chicago, IL

PAŠALINKIME STALINO
SMURTA

Pereito rudens JAV Lietuvių Bendruomenės sesijoje, Vašingtone, pasiūliau tokią rezoliuciją: „stebime su dideliu susirūpinimu Lietuvos vyriausybės... 2. Tęsimą Stalino smurto negražinant Sibiro tremtiniais ir kitiems savininkams, ar jų ipėdinams, nuosavybes įsigytas prieš birželio 14 d. 1940 m.“. Rezoliuciją ne tik nebuvo patvirtinta, bet nebuvo nei diskutuota, ar paantrinta. Šį įvykį Taryboje stebėjo Lietuvos Seimo narys ir LDDP seniūnas G. Kirkilas. Grįžęs į Vilnių jis, be abejoj, padarė išvadą, kad nuosavybių gražinimas nėra svarbus išsivijai.

Nuotr. V. Bacevičiaus

ŽMONIJS GERADARIAI

Ryšium su dr. Jono Salk mirtimi (kuris buvo polio skiepu išradėjas), „Drauge“ birželio 27 d. išspausdintas red. D. Bindokienės vedamasis, kuriame ji iškelia dr. J. Salk nuopelnus žmonijai. Ta proga norisi paminėti ir kitus, pasitarnavusius žmonijos sveikatingumui: Baruch Blumberg atrado skiepus nuo Hepatito, venerinei ligai atpažinti bandymą surado August von Wasserman. Insulinas nebūtų surastas, jei Oskar Minkowski nebūtų pademonstravęs ryšį tarp diabeto ir kasos. Burill Crohn atpažino ligą, kuri pavadinta jo vardu. Bela Schick surado būdą atpažinti difteriją. Alfred Hess įrodė ligą, kuria sušergama, negavus vitamino C. Casimir Funk pirmasis panaudojo vitaminą B „Beriberi“ ligai išgydyti.

Tiek dr. J. Salk, tiek visi minėti mokslininkai buvo žydų tautybės ir būtų nereali, jei jų nuopelnai žmonijai nebūtų įvertinti. Tačiau antisemitai, kurie nenorį įvertinti šių mokslininkų dovanų žmonijos gerovei, — gali tomis dovanomis nesinaudoti. Bet yra galimybė, kad jie gali pradėti sirguliuoti.

Genė Valantinienė
Downers Grove, IL

• Be „Draugo“ laišku, būtų nesmagu.

A.†A. JUZĖ TAKULINSKIENĖ Laurinaitytė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1995 m. liepos 8 d., sulaukusi 91 metų.
Gimė Lietuvoje, Kudirkos Naumiestyje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: sesuo Petrė Šipailienė; Lietuvoje brolis Jonas Laurinaitis su šeima; dukterėčia Salomėja Astrauskienė su šeima JAV-bėse; kiti giminės Lietuvoje.

Velionė buvo pašarvota liepos 10 d., pirmadienį nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks antradienį, liepos 11 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sesuo, brolis, dukterėčia ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A. ANICETAS GIRKŠAS

Gyveno Hot Springs, Arkansas. Anksčiau Čikagoje.
Mirė 1995 m. liepos 3 d., sulaukęs 84 m.
Gimė Lietuvoje, Barstyčiuose, Sedos valsčiuje, Mažeikių apskrityje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko velionio globėjai Marcelė ir Ignas Beleckiai bei artimieji draugai.

Velionis buvo vyras a.a. Bronės, mirusios Lietuvoje. Priklausė Amerikos Lietuvių Tarybos Hot Springs skyriui ir buvo Lietuvių Fondo narys.

Laidotuvės įvyko trečiadienį, liepos 5 d. Iš Gross laidojimo namų velionis buvo atlydėtas į St. John's katalikų bažnyčią ir po gedulingų šv. Mišių nulydėtas ir palaidotas Crestview kapinėse, lietuvių sekcijoje.

Nuliūdę globėjai Marcelė ir Ignas Beleckiai.

DRAUGAS, antradienis, 1995 m. liepos mėn. 11 d.

5

A.†A. PRANAS MAŽRIMAS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. liepos 8 d., 1 val. p.p., sulaukęs 83 metų.
Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: žmona Kastutė, posūnis Edvardas; Lietuvoje sesuo Irena Razmienė su vyru Juozu; Chicagoje sesers dukterė Birutė Balčiūnienė, svainis dr. Antanas Razma ir jo sūnūs — dr. Edis Razma, dr. Antanas Razma, svainis Kazys Razma su šeima ir kiti giminės JAV ir Lietuvoje.

Velionis buvo pašarvotas pirmadienį, liepos 10 d. nuo 3 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, liepos 11 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos gedulingos 9:30 val. ryto šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, posūnis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid Funeral Home. Tel. 312-523-0440.

PADĖKA A.†A. ADELĖ ŠLIAŽIENĖ

Mylima Mamytė ir Močiutė mirė š.m. birželio 25 d. ir buvo palaidota birželio 27 d.

Nuoširdžiai dėkojame Ziono parapijos kunigui Josupaičiui už jos lankymą, maldas koplyčioje ir apeigas bažnyčioje ir kapinėse. Dėkojame p. A. Underiėnei, p. F. Stroliai ir p. K. Skaisgiriui, kurių draugystė pradijo mamos dienas. Dėkojame p. H. Stroliai ir p. F. Stroliai už smuikų muziką koplyčioje ir p. F. Stroliai už vargonininkavimą bažnyčioje.

Taip pat reiškiame gilią padėką draugams ir pažįstamiems, kurie atsilankė atsisveikinti su velione, pagudė mus, paukojo jos atsiminimui labdarai ir bažnyčioms, ir palydėjo ją į kapus.

Dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui, p. D. Petkui, už patarnavimą.

Nuliūdę: anūkė Lina Šliažaitė, dukterė Sigita ir žentas Charles Mastro su vaikais Andrea, Erika, Anthony, sūnus Rimvydas ir marti Regina su vaikais Rimu ir Kristina.

Rašytoją ALĖ RŪTĄ ir architektą EDMUNDĄ ARBĄ, gyvosios lietuvių bendruomenės narius, skaudžioje nelemtyje netekusius sūnaus

A.†A. Prof. dr. ARIMANTO ARBO

užjaučia

*Santa Monica Vakarų Los Angeles
LB apylinkė*

A.†A. FILOMENAI JURJONIENEI

mirus, dukrą, mūsų radijo valandėlės „Leiskit i Tėvyne“ vedėją SALOMĖJĄ ŠMAIŽIENĖ, anukus — SAULIŲ, SILVIJĄ, RASĄ, VIDĄ, jų šeimas bei kitus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame.

P. B. Andrašūnai	V. Mozūraitis
O. J. Antanaičiai	L. J. Miežinskai
E. V. Artmonai	N. Matulienė
M. J. Beleckai	E. H. Pamataičiai
J. A. Bertuliai	M. P. Radžiai
V. Bielinis	T. Radienė
J. K. Bukauskai	S. Rūkienė
F. S. Dimgailai	K. Rožėnienė
M. Dymšienė	H. Sabaliūnienė
M. A. Dumbriai	R. N. Sabaliūnai
Z. J. Grigaičiai	K. Sadauskienė ir Marytė
L. Gudalienė	I. Sirutienė
S. A. Inganai	M. K. Saudargai
dr. R. J. Jucai	K. J. Stasiūnaičiai
R. V. Jucai	J. P. Švilpai
S. Jucienė	L. Tamošaitienė
B.-J. Kedačiai	O. Tamošauskienė
A. Kraučeliūnienė	T. Turkevičienė
L. Kazienė	E. B. Užemai
V. J. Kiburiai	M. R. Willas
A. A. Lee	O. Žemaitienė
B. Lukas	F. L. Žerulioai
E. Makarienė	
J. Miceika	

Hot Springs, Ark.
sol. N. Ščiukaitė ir muz. J. Tiškus, Lietuva

N. Daugeliškio klebonas kun. Kęstutis Ralyš su parapijos globojamais našlaitčiais.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Aldona Zailskaitė, pirmojo „Draugo“ puslapio redaktorė, nuo liepos 10 d. išvyko trijų savaitių atostogoms. Ji Lietuvoje A.P.P.L.E. kursuose skaitys paskaitas religijos mokymams. [redakcija grįš tik rugpjūčio 2 d. A. Zailskaitė pavaduoja ir pirmą puslapį paruošia mūsų redakcijos narė **Daiva Guzelytė**.

Pal. Jurgio Matulaičio šventė yra rytoj, trečiadienį, liepos 12 d. Specialios pamaldos šia tema (su Mišiomis) bus Šv. Antano parapijoje, Cicero, IL, **ketvirtadienį, liepos 13 d., 6:30 val. vak.** Visi apylinkių ir iš toliau tikintieji prašomi gausiai pamaldose dalyvauti. Primename, kad Šv. Antano bažnyčioje yra laikomos pal. Jurgio Matulaičio relikvijos.

Miškininkas Antanas Beleška š.m. liepos 2 d. buvo sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje, įvykusioje Marquette Parko apylinkėse. Jis gydomas Šv. Kryžiaus ligoninėje, 406 kambaryje. A. Beleška yra ypač veiklus įvairiose organizacijose, visuomet ištisės tautos ranka ten, kur tik reikėjo. Jo bičiuliai ir lietuviškoji visuomenė linki greitai pasveikti.

Evergreen Park, IL, pakeitęs pašto „ZIP Code“ į 60805, visi dalyvaujantieji Lietuvių Skautų sąjungos rašinių konkurse, savo rašinius prašomi siųsti, adresuojant: LSS Konkursas, Ramunė Lukienė, 2900 W. 100 Pl., Evergreen Park, IL 60805. Rašiniai turi būti atsiųsti su neveslėmis, kaip 1996 m. spalio 8 d. datos pašto antspaudu.

Iš JAV LB apylinkių ir apygardų suvažiavimo vykusio š.m. birželio 10-11 d. Vašingtone. Iš kairės: Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, už jos Vidurio vakarų LB valdybos pirm. Birutė Vindašienė ir kiti.

Nuotr. Jono Urbono

LSS „Gintaro“ ir „Ąžuolo“ vadovų, ių mokyklų vedėjų, skautininkai Kazys ir Gilanda Matoniai, gyvenę Ocean New Jersey valstijoje, liepos pabaigoje išvyksta nuolat gyventi Arizonoje. Visais minėtų mokyklų reikalais kreipiamasi į juos naujuoju adresu: 1093 El Capitain Circle, Sun City, AZ 85351-2107. Tel. 602-933-0547.

x Viktorija ir Algirdas Karaičiai, Union Pier MI, atsiuntė \$150 – pratesimą jų globojamos našlaitės Juditos Lietuvoje metinį paramos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

ARAS ROOFING
Arydas Kiela
Dengiams ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Prof. Raimundui Ošlapui, gyv. Libertyville, IL, liepos 11 d. Loyola Medical centre padaryta inksto operacija (įtariamasis vėžys). Prof. Ošlapas kelis mėnesius praleido Lietuvoje, kur jis yra nuolatinis Lietuvos endokrinologinio centro konsultantas. Jo teikiamos konsultacijos hormonologijos ir klinikinės laboratorijos klausimais yra labai reikšmingos klinikinei medicinai. Apie prof. Ošlapą plačiau rašo „Kauno diena“, š.m. birželio 3 d. šeštadieniniame priede – „Kuriant žmogaus augimo hormoną, dalyvavo ir prof. Raimundas Ošlapas“.

Jadvyga Karalienė, gyvenusi Marquette Parko apylinkėje, š.m. liepos 3 d. buvo automobilio, vairuojamo Maria Loera, užgauta ir mirė Christ ligoninėje liepos 4 d. Ji buvo 71 metų amžiaus. J. Karalienė važiojo dviračiu Marquette Road ir pateko po automobiliu.

Liepos 16 d. jau netoli. Ar įsigijote bilietus į Mūzos Rubackytės koncertą? Nepaisant, kas tą sekmadienį kur ką rengia, didžiausias visos vasaros įvykis, be jokios abejonės, vyks Jaunimo centre 3 val. popiet. Visuomenė kviečiama į „Margučio“ rengiamą šios pasižymėjusios pianistės koncertą. Nepraleiskite progos!

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skautų draugovės iškyla sekmadienį, liepos 23 d., vyks Ateitininkų namų ažuolyne, Lemonte. Pradžia 12:30 val. p.p. Visos sesės ir svečiai kviečiami dalyvauti.

PATARIMŲ POPIETĖ „SEKLYČIOJE“

Nors daug randame patarimų „Draugo“ dienraštyje apie socialinius ir teisinius reikavimus vyresnio amžiaus žmonėms ir naujai į JAV atvykusiems asmenims, bet tų patarimų niekada nėra per daug. Laikui bėgant, dalis jų užmirštama, o ir gyvenimas nestovi vietoje. Valdžios įstaigos daro dažnus pakeitimus.

Lietuvių bendruomenės, Amerikos krašto valdybos Socialinių reikalų tarybos pirmininkės – Birutės Jasaitienės iniciatyva buvo susirūšta su imigracijos skyriaus advokate, Debra Kartyje ir socialinio skyriaus pareigūnu David Hillet, kad jie padarytų pranešimus apie naujausius šių įstaigų pakeitimus. Šie pranešėjai savo mintis išdėstė anglų kalba, kad popietės dalyviai geriau suprastų padarytus pakeitimus. Aldona Šmulskienė vertė lietuvių kalba. Šį darbą ji atliko pasigėrėtinai gerai – profesionalė vertėja, turinti gerą atmintį ir gausių abiejų kalbų žodyną.

Susirinkusiems popietės lankytojams kalbėtojus pristatė Elena Sirutienė, pažymėdama, kad abu kalbėtojai yra gerai susipažinę su lietuviais.

David Hillet savo pranešime prašė netikėti laikraščiuose bei televizijoje skelbiamomis pesimistinėms žinioms apie senatvės pensijų sumažinimą. Vyriausybė žino vyresnių žmonių nepritartimą pensijų sumažinimui ir, būdami politikieriai, nesiims jokių žygių bent iki rinkimų, tai būtų politinė „savižudybė“. Kas bus ateityje, sunku numatyti.

Kalbėtojas visą socialinį aprūpinimą padalino taip: a) socialinis draudimas pagal ankstyvesnius įmokėjimus; b) invalidų ir kitų asmenų, negalintių daugiau dirbti dėl sveikatos; c) medicad medicininę pagalbą. Iš paminėtų socialinio aprūpinimo skyrių, tik „medicaid“ turi sunkumų. Ateityje ji gali būti pertvarkyta vyresnių asmenų nenaudai.

Kalbėtojas ypač pabrėžė, kad asmuo, išdirbęs 10 metų ir mokesį socialiniam draudimui, turis Amerikos pilietybę, gali gauti savo pensiją, nežinint kur jis gyventų, išskyrus Kubą, Iraną, Iraką, Kiniją ir dar kai kurias valstybes. Problema susidaro asmenims, neturintiems Amerikos pilietybės, nors jie ir būtų išdirbę 10 metų. Asmenys be pilietybės gali išvykti į savo kraštą ir jiems socialinis draudimas bus mokamas tik 6 mėnesius. Po 6 mėnesių jie turi grįžti į Ameriką ir gyventi 30 dienų. Po 30 dienų, jie vėl gali grįžti į savo gimtą kraštą sekantiems 6 mėnesiams. Taigi, nepiliečiant susidaro bereikalingos kelionių išlaidos ir rūpesčiai dėl pensijos praradimo. David Hillet susirinkusiems patarė išgyti Amerikos pilietybę, kad galėtų užbaigti gyvenimą be rūpesčių. Išvykus iš Amerikos, sveikatos

Antanas Pauzuolis

• Jeigu „Draugo“ nebebūtų, lietuviška veikla žūtų.

Dr. Romualdas Šumaukas, Šv. Jokūbo Vilniuje ligoninės neurologijos skyriaus vedėjas, ir dr. Kestutis Laurikėnas, dirbantis Vilniaus universiteto klinikoje, vieši pas Jadvygą ir dr. Adolfą Damušius, Lockport, IL. Dr. A. Vanagūno dėka Northwestern universiteto ligoninės neurochirurgijos skyriuje svečiai gydytojai susipažįsta su vykdomomis operacijomis ir vartojamomis priemonėmis. Svečiai apsilankė ir „Drauge“, kur kun. Viktoras Rimšelis, MIC, supažindino su spaustuose darbu ir redakcinių kolektyvu.

Abu gydytojai nuo š. m. birželio 15 d. pora savaitių (dr. A. Čepulio dėka) stebėjo darbus Clevelando klinikoje, neurologijos skyriuje. Į Lietuvą svečiai išvyksta liepos 16 d.

(sk)

apdrauda negalioja, nežinint jai, kad asmenys yra piliečiai.

Debra Kartyje kalbėjo teisiniais klausimais, susijusiais su emigracija į Ameriką. Ji pažymėjo, kad Amerikos įstaigos užsienyje daro sunkumų atvažiavimui į Ameriką pasisvečiuoti, kadangi daugelis atvažiavusių pasibaigus laikui, pasislepia ir nebegrižta į savo kraštus. Ji taip pat pranešė, kad Imigracijos įstaiga yra gavusi nemažą pinigų sumą naujų tarnautojų samdymui, tai igrals surasti nelegaliai gyvenančius. Ši įstaiga yra susirūšusi su mokesčių rinkimo įstaiga ir jų kompiuterių sistema. Šios modernios priemonės igrals nustatyti, kas gyvena nelegaliai. Ji taip pat patarė įsigyti Amerikos pilietybę, nes šiuo metu, imigracijos ir pastovaus gyvenimo įstaigos yra padariusios daug palengvinimų pilietybei gauti. Turintieji Amerikos pilietybę, turi daug privalumų. Jie gali kviesti savo artimuosius nuolatiniams apsigyvenimui, gali sudaryti kvietimo dokumentus norintiems atvykti į Ameriką pasisvečiuoti. Asmenys sudarę atvažiavimo dokumentus yra atsakingi už šių žmonių išlaikymą ir jų sveikatos apdraudimą. Asmenys, kurie kviečia savo artimuosius, turi turėti jiems užtikrintą darbą.

Galima kviesti ir studentus, norinčius studijuoti Amerikos universitetuose, bet jie turi gauti dokumentus iš universitetų, kad yra priimti studijoms. Iškvietėjai apmoka visus išlaikymo ir studijų mokesčius.

Advokatė patarė klausytojams, kad asmenys, norintys išvykti iš gimtojo krašto, nebūtinai veržtųsi į Ameriką, bet tegul kreipiasi į Amerikos verslo imones, siūlydami savo kalbos ir profesionalias žinias toms įstaigoms, kurios turi savo skyrius kitose valstybėse, kaip, pvz., Anglija, Prancūzija, Vokietija ir kt.

Abu kalbėtojai atsakė į pateiktus klausimus. Elena Sirutienė, parengimų vadovė, dėkojo pranešėjams už išsamius pranešimus ir iškeltų klausimų nuodugnius atsakymus. Tarė nuširdų acių ir popietės lankytojams.

Lauke saulei kepinant, popietės lankytojai džiaugėsi vėsiu oru „Seklyčioje“ ir toliau vedė diskusijas apie kalbėtojų pateiktas mintis, kartu vaišinosi „Seklyčios“ šeiminių pagamintais valgiais, kurie kiekviena kartą yra skirtingi.

Antanas Pauzuolis

• Jeigu „Draugo“ nebebūtų, lietuviška veikla žūtų.

Andrius Razma išmėgina „raitelio dalią“ „Žiburelio“ gegužinėje Lemonte gegužės 21 d.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

Vieną smagų sekmadienį Pasaulio lietuvių centre. Sėdi (iš kairės): dr. Antanas Razma, Elė Motušienė ir Stasys Baras; stovi: kun. Algirdas Paliokas, SJ, Bronė Nainienė ir Vladas Stropus. Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

ATSIŪSTA PAMINĖTI

„LINGUISTICA BALTICA“

• 1993-ais metais pasirodė pirmas naujo kalbotyros žurnalo „Linguistica Baltica“ tomas. Žurnalas leidžiamas Lenkijoje, vyriausias jo redaktorius Krokuvos ir Varšuvos Baltistikos katedros vedėjas, žymus mokslininkas profesorius Wojciech Smoczyński.

Neseniai buvo paskelbtas jau trečias šio žurnalo tomas. Tai svarbus įvykis, turintis galvoje dabartines mokslinių darbų finansavimo bėdas. Aišku, kad žinomam lenkų kalbotyrininkui pavyko gauti visokeriopos paramos: straipsnių kokybė visiškai aukšta, aplamai šio stambaus tomo medžiaga įdomi ir vertinga.

Linkime žurnalui geros kloties. Dabar reikėtų, kad bibliotekos ir taip pat suinteresuotieji privatūs asmenys prenumeruotų šitą svarbų leidinį. (Redakcijos adresas: Wojciech Smoczyński, ul. Długa 50, m. 5, PL-31-146 Krakow, Lenkija).

Alfred Bammesberger

KETVIRTASIS POEZIJOS RINKINYS

Čikagą pasiekė ketvirtasis Doniaus Remio poezijos rinkinys. Jau ketveri metai iš eilės šis Clarendon Hills prie Čikagos gyvenantis poezijos mėgėjas Lietuvoje išleidžia po vieną poezijos knygutę. Šiame rinkinyje kaip ir ankstesniame, turi 64 puslapius vadinasi „Svajonių gėlės“. Pradedant 1992 metais išleista: „Išsipildymo sala“,

„Auksinė vasara“ ir „Išlikęs džiaugsmas“.

Idomu, kad D. Remys, šiemet šventės 70-ji gimtadienį, dabar apie pusmetį praleidžia Lietuvoje, nes Palangoje yra išgijęs, butą. Ten ir gimsta jo didžioji kūrybos dalis. Šiemet į savo tėvynę jis išvyko anksčiau negu kitais metais, nes norėjo savo poezijos leidinį išleisti prieš vasaros pradžią. Ir tas jam pasisėkė.

Reikia pažymėti, kad D. Remio poezija yra nuširdi ir nesudėtinga. Jis eiluoja ramiai, kalba visiems suprantama kalba. Poezija susidomėja dar vaikystėje Mažeikiuose, o taip pat, atvykęs Amerikon, neužmiršo šio pomėgio. Gerokai anksčiau jo eilėraščių yra spaudinti ir „Draugo“ kultūriname priede.

Rinkinys, pavadintas „Svajonių gėlės“, turi du skyrius: „gyvenimo vingiuose“ ir „Žvaigždžių takais“. Knygelės dailininkė J. Daukantaitė pagirtina už jos gražų apipavidalinimą. Išleista 1995 m. Vilniuje, leidykla „Vilnius“. Tiražas – 700 egz.

E. Š.

• „Mūsų švyturiai“. Trumpos biografijos-nekrologai. Redaktorė L. Rimkevičienė. Dailininkė Lena Ausiejūtė. Išleido Vilkaviškio vyskupijos bažnytinis reikmenų bendrovė. 15,000 egzempliorių, 317 psl.

Labai kruopščiai paruoštos žymiųjų Lietuvos žmonių biografijos. Čia skaitome apie vysk. Baranuską, Maironį, Dovydaitį, Šalkauskį, Eretą, vysk. Reinį, Donelaitį, kun. A. Lipniūną, Mažvydą, kun. Ylą, apie kovojus prieš caro priespaudą kun. Mackevičių, Jakštą-Dambauską, kalbininką K. Jaunį, prel. M. Krupavičių, prof. A. Maceiną, arkiv. K. Paltaroką, prof. K. Pakštą, Indijos misionierių kun. A. Rudaminą, SJ, K. Sirvydą, arkiv. J. Skvirecką, prez. A. Stulginskį, kan. Tumą-Vaižgantą, vysk. M. Valančių ir daugelį kitų, net ir apie Vytautą Didįjį, Lietuvos kunigaikštį.

Mažiau žinių apie moteris, bet yra apie K. Kaupaitę, M. Pečauskaitę, St. Venckauskiene, net apie Žagarės kankinę, aprašyta ir trejetas lietuvių kankinių, nužudytų, beginant savo dorovingumą.

Medžiaga labai rūpestingai surinkta, naudojant daugiau kaip 150 spausdintų ir rankraščių šaltinių. Nurodomos tikslios datos. Nušviečiamas ne vien kultūrinis įnašas, bet ir pateikiami duomenys apie jų religines pažiūras, dorovinį stiprumą. Šios knygos skaitymas ne vien praturtina mūsų intelektualinį išsilavinimą, bet ugdo

Lietuvos meilę, patriotinį jausmą, dorovinį subrendimą.

Veikalas visais atžvilgiais labai rekomenduotinas ir tikrai įneša daug šviesos asmenybės ugdymui ir brandumui.

J. Prunskis

• „Pensininkas“. 1995, Nr. 4. Leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629; tel.: (312) 476-2655. Redaktorius – Karolis Milkovaitis, 18421 Lemon Drive, 415, Yorba Linda, CA 92686; tel.: (714) 777-1617. Administratorė – Elena Sirutienė Čikagoje.

Numeryje spausdinami rašiniai apie Parkinsono ligą; galvos skausmą bei patariama kaip gydytis nuo to; nagrinėjamas klausimas, ar kiaušiniai yra jau toks „pavojingas“ maistas; aprašomas jau seniai Lietuvoje žinomas ir vartojamas ekstraktas „Trejos devynerios“ gydymosi savybės. Pateikiami teisiniai patarimai, kulinariniai receptai, trumpos žinutės iš pasaulio. „Seklyčios“ popiečių lankytojai galės atpažinti save foto reportaže.

• Alfonsas Šešplaukis. „J. G. Herderis ir baltų tautos“. Mokslo ir enciklopedijų leidykla. Vilnius. 1995, 80 psl.

Tai mokslinė studija, kurioje bandoma atskleisti vokiečių klasiko, literatūros bei istorijos tyrinėtojo ir humanisto Johann Gottfried Herder (1744-1803) ryšį su baltų tautomis. Darbo pagrindą sudaro Herder domėjimasis tautiškumo ir žmogiskumo problema žmonijos istorijoje. Trys Pabaltijo tautos – Estija, Latvija ir Lietuva – buvo toji dirva, kur atsiskleidė Herder tautiškumo samprata, jose, kaip kultūriname bei politiniame vienetė, įskaitant ir geografinį bei istorinį požiūrį, Herder rado tai, kas pagrindė jo tautiškumo ir humaniškumo idėją.

Knygelė gaunama „Drauge“. Kaina – 5 doleriai.

• „Laiškai lietuviams“, 1995, birželis. Tėvų jėzuitų Čikagoje leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius – Juozas Vaišnys, SJ, Administratorė – Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098. Tel.: (312) 737-8400. Fax: (312) 737-0486.

Šiame numeryje: Danutė Bindokienė rašo apie daugialypį birželį, kuriame telpa ir Sekminės, ir Devintinės, ir baisesi 1940-tųjų trėmimai; apie Jėzaus Draugijos 34-tąjį Generalinę kongregaciją rašo kun. Antanas Saulaitis, SJ; pateikiami kun. Algirdo Palioko, SJ, kun. Vytauto Bagdanavičiaus straipsniai, žurnalo prasto konkurso premijuoti rašiniai, tradicinis redaktoriaus „Kalbos“ skyrelis, žinios iš Lietuvos.